

remain the same in the next decade.

Keywords: mixed learning, information technologies, quality of education, distance education, communication technologies, education.

УДК 37.018.43:004.0

Гладка І. А.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Стаття присвячена перевірці на практиці ефективності застосування засобів e-learning в процесі дистанційного навчання та їх роль у розвитку мовленнєвих та комунікаційних навичок та вмінь студентів філологів.

Проблеми з мотивацією до навчання іноземних мов потребують пошуків креативних шляхів стимулювання студентів вивчати і спілкуватися іноземними мовами. Іншою освітньою проблемою є створення системи безперервної освіти, яка переходить із площини теоретичного осмислення у практичну площину. Важливим стає вміння самостійно здобувати знання, працювати з інформацією, аналізувати її, бачити і вирішувати різні проблеми.

Ефективність дистанційного навчання залежить від способів надання учбових матеріалів, контролю роботи і контакту з викладачем, тому, насамперед, розвиток такого виду навчання був обумовлений впровадженням новітніх інформаційних технологій і засобів комунікацій.

Слід зазначити, що саме використання телекомунікації у дистанційному навчанні надає можливості для реалізації нетрадиційних педагогічних підходів і форм навчання.

Результати дослідного навчання свідчать про те, що застосування сучасних ІТ сприяють позитивній мотивації студентів-дистанційників до вивчення іноземної мови, дають можливість застосувати свої знання, сприяють розвитку комунікативних умінь.

Підсумовуючи, можна звітуватися про те, що ми можемо використовувати засоби ІТ як потужний інструмент розвитку мотивації при дистанційному навчанні англійської мови.

Ключові слова: дистанційне навчання, знання, навички, навчальні матеріали, новітні інформаційні технології, засоби комунікації.

Перехід індустріального суспільства в інформаційне, народження нової “цифрової” цивілізації, руйнування інформаційних перешкод вимагають відповідної реакції з боку фахівців будь-якої галузі будь-якої країни світу, особливо при навчанні студентів дистанційно.

Аналіз останніх досліджень обраної проблематики навчання іноземної мови з використанням засобів e-learning дає змогу виокремити наукові здобутки таких авторів як: С. В. Титової, П. В. Сисоєва, А. В. Філатової, Т. В. Капустіної, В. А. Ізвозчікової, Е. Н. Минькової, Е. С. Полат, Л. А. Беляєвої, Є. І. Воробйової, Т. А. Графовой, О. В. Даниленко, В. А. Ізвозчиковим, П. В. Сисоєва, О. В. Чупіної та інші [2].

Мета статті полягає в тому, щоб перевірити на практиці ефективність застосування засобів e-learning в процесі дистанційного навчання та їх роль у розвитку мовленнєвих та комунікаційних навичок та вмінь студентів філологів.

Об'єктом дослідження є використання засобів інформаційних технологій при дистанційному навчанні.

Предметом дослідження є засоби інформаційних технологій при дистанційному навчанні студентів філологів.

Сучасні педагогічні технології такі, як навчання у співробітництві, проектна методика, використання нових інформаційних технологій, інтернет-ресурсів допомагають реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію та диференціацію з урахуванням здібностей студентів їх рівня наочності і розвиток мовленнєвих та комунікативних навичок [2, с. 11-19].

А проблеми з мотивацією до навчання іноземних мов вимагають пошуків креативних шляхів стимулювання студентів вивчати і спілкуватися іноземними мовами. Іншою освітньою проблемою є створення системи неперервної освіти, яка переходить із площини теоретичного осмислення у практичну площину: Важливим стає вміння самостійно здобувати знання, працювати з інформацією, аналізувати її, бачити і вирішувати різні проблеми.

Ефективність дистанційного навчання залежить від способів надання учбових матеріалів, контролю роботи і контакту з викладачем, тому, насамперед, розвиток цього виду навчання був обумовлений впровадженням новітніх інформаційних технологій і засобів комунікацій.

Слід зазначити, що саме використання телекомунікацій (електронна пошта, телеконференції, у тому числі аудіо- та відеоконференції) у дистанційному навчанні надає можливості для реалізації нетрадиційних педагогічних підходів і форм навчання, наприклад, методику навчання, орієнтовану не на педагога, а на студента (*learner-oriented approach*), або колективні форми навчання. Телекомунікації дозволяють студентам самостійно формувати свій погляд на те, що відбувається в світі, усвідомлювати багато явищ та досліджувати їх з різних точок зору, нарешті, зрозуміти, що деякі проблеми можна вирішити тільки спільними зусиллями.

Такими є мультимедіа – технологія, що забезпечує роботу з нерухомим зображенням, відео зображенням, анімацією, текстом і звуком. Найбільш значущою частиною мультимедіа є її інтерактивність, яка разом з інформацією, яку вона містить, часто називається гіпермедіа (*hypermedia*). Більш специфічні терміни, як гіпертекст (*hypertext / hotword*), гіперграфіка (*hyper graphics*), гіперзвук (*hyper sound*), визначають який тип інформації, містить програма [5, с. 5-11].

Відповідно до функцій при дистанційному навчанні з англійської мови ми і використовували мультимедіа:

1) підтримка самостійної та індивідуальної роботи студентів; 2) спілкування з носіями мови; 3) можливість швидкого доступу всіх учасників навчально-виховного процесу до інформаційних фондів; 4) взаємодія між викладачами, обмін педагогічним досвідом і дидактичними матеріалами.

Актуальними в роботі зі студентами стали Електронні підручники. Інтерактивний режим дозволив студентам самим контролювати швидкість проходження навчального матеріалу, можливість регулярно коригувати підручник в міру появи нових даних мотивувала студентів до пошуку додаткової інформації на заняття.

Для дистанційної роботи за темами нами були використані засоби телекомунікації.

1. Обмін повідомленнями – електронне спілкування студентів як єдине середовище спілкування в таких формах: а) вільне листування; б) E-mail: програма pen-pals; глобальний клас; в) електронні “зустрічі”; г) електронне навчання; д) рольові ігри.

2. Інформаційне забезпечення:

а) інформаційний обмін; б) електронні публікації; в) створення бази даних; г) телекомунікаційні екскурсії.

3. Спільне вирішення завдань: а) пошук інформації; б) одночасне виконання завдань; в) дистанційне навчання.

Дистанційне навчання було при нагоді студентам, що мали індивідуальний графік відвідування занять, бо відмінною рисою дистанційної освіти є його опора на сучасні комунікаційні та інформаційні технології, без існування яких не можна говорити про побудову системи дистанційної освіти загалом. Дистанційне навчання повинно забезпечувати не тільки передавати знання, а й якісний і кількісний контроль за успішністю віддаленого навчального процесу, що, на жаль, на сьогодні є невирішеним завданням [2, с. 11-19].

Протягом роботи ми використовували засоби інформаційно-комунікативних технологій: дистанційні курси; електронна пошта; форум і блоги; чат і ICQ; теле- і відеоконференції.

В рамках дистанційних навчальних занять існує чат-школа, в якій за допомогою чат-кабінетів була організована діяльність дистанційних викладачів і студентів; веб-заняття – дистанційні уроки, семінари, ділові ігри, практикуми та інші форми навчальних занять.

Технічні переваги дистанційного навчання іноземної мови за допомогою мультимедіа полягають для викладачів і студентів у тому, що звукові карти дозволяють користувачеві записати свої вислови, а потім прослухати її та порівняти її з вимовою носіїв мови. Графічні можливості комп'ютера можуть уявити будь-який вид діяльності у вигляді картинок або анімації, що важливо при введенні нової лексики.

У практиці дистанційного навчання іноземних мов ми пропонували

студентам відеозаписи, які є доцільними для активізації мовленнєвої діяльності студентів, роботи над текстами країнознавчого характеру, для розвитку вмінь аудіювання, монологічного та діалогічного мовлення, створення ситуації стимулювання їх іншомовного спілкування та вдосконалення контролю за роботою студентів.

Методика роботи з відео ресурсом мережі Інтернет при дистанційному навчанні не відрізняється від традиційної методики роботи з відео на практичних заняттях з іноземної мови. Проблема полягає в тому, що в Інтернеті розміщено безліч різних відео файлів і необхідно навчитися знаходити їх, аналізувати на ступінь придатності до використання в навчанні.

При роботі з відеоматеріалами в методиці навчання іноземних мов прийнято виділяти наступні етапи: перед демонстраційний, демонстраційний, після демонстраційний, що включає етап контролю розуміння змісту відеозапису і творчий.

В ході нашої роботи з використання ІТ в освітньому процесі зі студентами 1 курсу з тем серії уроків, була тема "Наш чарівний світ". Тема була розбита на 3 практичних заняття. Студенти отримали завдання в особистому кабінеті. Їм були запропоновані тексти, ситуації для висловлювання при відео чаті та обговорення під час відеоконференції та переглянути відео на тему "Глобальне потепління". Цей відеоролик був узятий з сайту <http://www.youtube.com/watch?v=oJAbATJCugs>. Робота з відеоматеріалом складалася з трьох етапів: переддемонстраційного, демонстраційного, післядемонстраційного.

Переддемонстраційний етап. Перед переглядом студенти повинні були припустити за заголовком, про що буде відеоролик.

Teacher: What do you think this film is about?

Студенти висловлювали свої припущення:

Student 1: I think this film is about Global warming. This problem is actual today.

Student 2: I also think this film is about a big problem of our environment, about Global Warming. Our Earth's surface will warm up too much to a dangerous degree.

Перед переглядом відео сюжету були зняті лексичні труднощі. Кожен студент отримав список незнайомих слів з транскрипцією і перекладом (*fluctuate, fossil fuel, carbon dioxide, trap, absorb, NASA, consume, predict, drought, adapt, extinction, advocate, emission, fluorescent*). Студентам було запропоновано завдання на розуміння.

Teacher: Match the words with their definition:

1) fluctuate	a) to change frequently;
2) fossil fuel	b) a hydrocarbon deposit, such as petroleum, coal, or natural gas, derived from living matter of a previous geologic time and used for fuel;
3) trap	c) Something by which one is caught or stopped unawares a position or situation from which it is difficult or impossible to escape;

4) absorb	d) To take in and make part of an existent whole;
5) predict	e) To say what you think will happen in the future;
6) adapt	f) To make fit often by modification;
7) extinction	g) The state or process of being or becoming extinct;
8) emission	h) Substance, especially a gas, that goes into the air;
9) advocate	i) One that defends or maintains a cause or proposal.

Демонстраційний етап. На цьому етапі проходив перегляд даного відеоролика.

Післядemonстраційний етап. Після перегляду відеоролика, студенти повинні були підготуватися до відео конференції та обговорити ідею короткометражного фільму.

На третьому етапі була організована творча діяльність студентів. В якості домашнього завдання їм було запропоновано написати твір на тему "Кришталевий дім" обсягом 150 слів. Вони повинні були висловити своє ставлення до даної проблеми і запропонувати шляхи її вирішення.

Таким чином, результати роботи з відеоматеріалами в ході використання ІТ показали, що студенти змогли засвоїти самостійно матеріал та звітуватися в сучасній креативній формі – відео конференції. Основна мета – залучення студентів до спілкування, а також розвиток умінь аудіювання, говоріння, вступати в спілкування, розуміти сказане в темпі, висловлюватися цілісно, продуктивно .

Ми провели моніторинг з метою виявлення ефективності і результативності використання засобів e-learning при дистанційному навчанні. В групі студентів на дистанційному навчанні, де застосовувалися інформаційні технології, успішність, темп і мотивація до вивчення мови була більш висока, ніж у тих студентів на дистанційному навчанні, де проводилася робота традиційним способом без використання сучасних інформаційних технологій.

На завершальному етапі було проведено повторне анкетування. Ми отримали наступні результати: 90% опитаних, на питання "ваше ставлення до використання засобів ІТ при дистанційному навчанні", відповіли позитивно і лише 10% негативно. Серед переваг використання ІТ студенти виділили такі: більш легке сприйняття і запам'ятовування нової інформації, більш цікаве і захопливе сприйняття матеріалу, перегляд навчальних фільмів, а також використання комп'ютера в якості перекладача. На запитання "які види робіт з ІТ ви віддаєте перевагу більше" 60% відповіли роботу в соціальних мережах, 25% роботу з відеоматеріалом і 15% створення проекту на основі мультимедійної презентації за допомогою програми Microsoft PowerPoint .

Результати дослідного навчання свідчать про те, що застосування сучасних ІТ (комп'ютерних презентацій, аудіо-, відеоматеріалів, автентичних текстів ресурсів Інтернет, соціальних сайтів) сприяє позитивній

мотивації студентів дистанційників до вивчення іноземної мови, дає можливість застосувати свої знання, сприяє розвитку комунікативних умінь.

Підсумовуючи можна звітуватися про те, що ми можемо використовувати засоби ІТ як потужний інструмент розвитку мотивації при дистанційному навчанні англійської мови, з огляду на велику і серйозну зацікавленість студентів у ІТ. Перевагою використання ІТ є перенесення центру ваги з вироблених методів навчання на методи пошукової та творчої діяльності викладача і студента. Отже, змінюється і роль викладача в освітньому процесі. Він перестає бути джерелом індивідуалізації, а стає співучасником, помічником.

Використана література :

1. *Абрамова Г. С.* Возрастная психология : учеб. пособие для студентов вузов / Г. С. Абрамова. – Москва : Академ. проект ; Екатеринбург : Деловая кн., 2000. – 624 с.
2. *Бецько О. С.* Автономізуюча та мотиваційна роль веб-блогів у формуванні та розвитку навичок писемного мовлення в контексті підвищення ефективності мовного навчання студентів вищих навчальних закладів / О. С. Бецько. – Л. : Педагогічні науки. – 2011. – № 21 – С. 11-19
3. *Богомолов С. М.* Мультимедійний програмний педагогічний засіб – навчальне середовище “1000 words” для вивчення англ. мови / С. М. Богомолов // Англ. мова та літ. – 2005. – № 2 (23). – С. 31-34.
4. *Бухаркина М. Ю.* Мультимедийный учебник: что это? / М. Ю. Бухаркина // ИЯШ. – 2001 – № 4. – С. 29-33.
5. *Вартанова И. И.* До проблеми мотивації навчальної діяльності / И. И. Вартанова // ИЯШ. – 2011 – № 3 – 45 с.
6. *Гершунский Б. С.* Компьютеризация в сфере образования: проблемы и перспективы / Б. С. Гершунский. – Москва : Педагогика, 1987. – 57 с.
7. Світлана Ф. Дистанційне навчання: стан, проблеми, перспективи. Електронна стаття. – [<http://www.ekpu.lublin.pl/naukidni/fijalka/fijalka.html>]
8. <http://www.idc.com>
9. <https://uk.wikipedia.org/wiki>

References :

1. *Abramova G. S.* Vozrastnaya psikhologiya : ucheb. posobie dlya studentov vuzov / G. S. Abramova. – Moskva : Akadem. proekt ; Yekaterinburg : Delovaya kn., 2000. – 624 s.
2. *Betsko O. S.* Avtonomizuiucha ta motyvatsiina rol veb-blohiv u formuvanni ta rozvytku navychok pysemnogo movlennia v konteksti pidvyshchennia efektyvnosti movnoho navchannia studentiv vyshchych navchalnykh zakladiv / O. S. Betsko. – L. : Pedagogichni nauky. – 2011. – № 21 – S. 11-19.
3. *Bohomolov S. M.* Multymediinyi proqramnyi pedagogichnyi zasib – navchalne seredovishche “1000 words” dlia vyvchennia anhl. movy / S. M. Bohomolov // Anhl. mova ta lit. – 2005. – № 2 (23). – S. 31-34.
4. *Bukharkina M. Yu.* Multymediynnyy uchebnik: chto eto? / M. Yu. Bukharkina // IYaSh. – 2001 – № 4. – S. 29-33.
5. *Vartanova Y. Y.* Do problemy motyvatsii navchalnoi diialnosti / Y. Y. Vartanova // YIaSh. – 2011. – № 3. – 45 s.
6. *Gershunskiy B. S.* Kompyuterizatsiya v sfere obrazovaniya: problemy i perspektivy / B. S. Gershunskiy. – Moskva : Pedagogika, 1987. – 57 s.
7. *Svitlana F.* Dystantsiine navchannia: stan, problemy, perspektivy. Elektronna stattia. – [<http://www.ekpu.lublin.pl/naukidni/fijalka/fijalka.html>]
8. Режим доступу : <http://www.idc.com>
9. Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki>

ГЛАДКА И. А. Особенности использования программного обеспечения в дистанционном обучении студентов в процессе изучения иностранных языков.

Статья посвящена проверке на практике эффективности применения средств e-learning в процессе дистанционного обучения и их роль в развитии речевых и коммуникационных навыков и умений студентов филологов.

Проблемы с мотивацией к обучению иностранным языкам требуют поисков креативных путей стимулирования студентов изучать и общаться на иностранных языках. Другой образовательной проблемой является создание системы непрерывного образования, которая переходит из плоскости теоретического осмысления в практическую плоскость:

Эффективность дистанционного обучения зависит от способов предоставления учебных материалов, контроля работы и контакта с преподавателем, поэтому, в первую очередь, развитие такого вида обучения был обусловлен внедрением новейших информационных технологий и средств коммуникаций.

Результаты опытного обучения свидетельствуют о том, что применение современных ИТ способствуют положительной мотивации студентов-дистанционников к изучению иностранного языка, дают возможность применить свои знания, способствуют развитию коммуникативных умений.

Подводя итог следует сказать, что мы можем использовать ИТ в качестве мощного инструмента развития мотивации при дистанционном обучении английскому языку.

Ключевые слова: дистанционное обучение, знания, навыки, учебные материалы, новейшие информационные технологии, средства коммуникации.

Gladka I. A. Features of software use in distance learning of students in the process of studying foreign languages.

The article is devoted to the verification in practice of the effectiveness of the use of e-learning tools in the process of distance learning and their role in the development of speech and communication skills and skills of students of philology.

Problems with motivation to study foreign languages require the search for creative ways to encourage students to study and communicate in foreign languages. Another educational problem is the creation of a system of continuous education, which goes from the plane of theoretical comprehension into a practical plane: the ability to independently acquire knowledge, work with information, analyze it, see and solve various problems becomes important.

Efficiency of distance learning depends on the ways of providing teaching materials, work control and contact with a teacher, therefore, first of all, the development of this type of training was due to the introduction of the latest information technology and communications.

It should be noted that the use of telecommunications in distance learning provides opportunities for the implementation of non-traditional pedagogical approaches and forms of study.

The results of research studies indicate that the use of modern IT contributes to the positive motivation of students - distance learners to study a foreign language, provide an opportunity to apply their knowledge, promote the development of communicative skills.

Summing up, we can report that we can use IT as a powerful tool for motivating the development of distance learning in English.

Keywords: distance education, knowledge, skills, educational materials, the latest information technologies, means of communication.